

Nieuwsbrief PFR Updates

Nummer 8, 2024

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:587](#) 12-04-2024

[Parket bij de Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2024:327](#) 22-03-2024

[Parket bij de Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2024:325](#) 22-03-2024

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:1140](#) 03-04-2024

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:739](#) 07-03-2024

Rechtbank

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2024:2030](#) 12-04-2024

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2024:2296](#) 08-04-2024

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2024:2187](#) 28-03-2024

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2024:1111](#) 13-03-2024

RECHTSPRAAK

Bevel terugverhuizing; Hoge Raad 15 oktober 2021, ECLI:NL:HR:2021:1513.

Feiten en omstandigheden

Partijen zijn de ouders van de minderjarige, geboren in 2020. De relatie van partijen is verbroken. In maart 2021 is de moeder met de minderjarige naar Portugal verhuisd. Ten tijde van de verhuizing had zij eenhoofdig gezag over de minderjarige. Bij tussenbeschikking van 9 december 2021 heeft de rechtbank de vader vervangende toestemming verleend tot erkenning van de minderjarige en een voorlopige omgangsregeling bepaald. De vader heeft de minderjarige in maart 2022 erkend. Bij tussenbeschikking van 17 juni 2022 heeft de rechtbank bepaald dat de ouders gezamenlijk zijn belast met het gezag over de minderjarige. Bij eindbeschikking heeft de rechtbank de verzoeken van de vader om de moeder te gelasten met de minderjarige terug te verhuizen naar Nederland en de hoofdverblijfplaats van en het gezag over de minderjarige te wijzigen, afgewezen. De vader is van deze beschikking in hoger beroep gekomen. Het hof heeft de eindbeschikking van de rechtbank bekrachtigd. De vader heeft cassatieberoep ingesteld.

Bespreking van het cassatiemiddel

Onderdelen I tot en met III

In onderdeel I wordt geklaagd dat het hof bij de beoordeling van het verzoek van de vader tot het gelasten van een bevel tot terugverhuizing van de moeder met de minderjarige de verkeerde maatstaf heeft gehanteerd. Ten tijde van de verhuizing had zij eenhoofdig gezag. Inmiddels is er sprake van gezamenlijk gezag. Aldus had het hof, ingevolge artikel 1:253a lid 1 BW een belangenafweging moeten maken aan de hand van de zogenoemde gezichtspuntencatalogus, de ‘verhuiscriteria’.

De klacht mist feitelijke grondslag. Allereerst overweegt het hof in r.o. 5.6 dat zich sinds het vertrek van de moeder en de minderjarige juridische en feitelijke ontwikkelingen hebben voorgedaan die het hof bij de afweging ex nunc moet betrekken. Anders dan het onderdeel betoogt, betreft het hof daarbij ook de omstandigheid dat de vader en de moeder sinds de

beschikking van de rechtbank van 17 juni 2022 gezamenlijk zijn belast met het ouderlijk gezag. Voorts volgt uit de bestreden beschikking en in het bijzonder r.o. 5.6 dat het hof rekening houdt met de belangen van de vader en de moeder naast de belangen van de minderjarige, die in de beoordeling vooropstaan. Het hof overweegt daarbij welke omstandigheden het in de afweging betreft en maakt een eigen afweging van relevante omstandigheden van het geval ter beoordeling van het verzoek, zoals het hof ook behoort te doen. Daarbij is het hof niet gebonden aan de in de feitenrechtspraak ontwikkelde factoren. Het hof heeft dan ook het juiste toetsingskader gehanteerd, zodat het eerste onderdeel faalt.

Onderdeel II klaagt dat het hof in r.o. 5.4 heeft blijk gegeven van een onjuiste of onbegrijpelijke interpretatie van de uitspraak van de Hoge Raad van 15 oktober 2021. Anders dan het hof heeft overwogen, is deze uitspraak onverkort van toepassing in zaken tussen twee gezaghebbende ouders en hun kind(eren) in verhuiskwesties. De Hoge Raad heeft immers in r.o. 3.1.3 van genoemde uitspraak (expliciet) geoordeeld dat in geval van gezamenlijk gezag de rechter (op grond van art. 1:253a BW) de mogelijkheid heeft om de ouder bij wie het kind zijn hoofdverblijfplaats heeft, te verbieden op grote afstand van de andere ouder te gaan wonen, of eerstgenoemde ouder te gelasten om terug te verhuizen, of zich te vestigen op zodanige afstand van de andere ouder dat omgang tussen het kind en die ouder kan plaatsvinden. De moeder had ten tijde van de verhuizing eenhoofdig gezag, maar ten tijde van de beslissing van het hof was er sprake van gezamenlijk gezag. Het hof heeft miskend dat artikel 1:253a BW ten tijde van zijn beslissing dus een grondslag bood om de moeder te gelasten terug te verhuizen.

Het hof heeft in r.o. 5.4 ook geen blijk gegeven van een onjuiste, dan wel onbegrijpelijk interpretatie van de uitspraak van de Hoge Raad van 15 oktober 2021. Overeenkomstig deze uitspraak overweegt het hof in r.o. 5.4 dat de ouder die alleen het gezag uitoefent in beginsel zonder toestemming van de andere ouder mag verhuizen, maar dat dergelijke gezagsbeslissingen worden begrensd. Daarbij noemt het hof expliciet dat het belang van een kind en de andere ouder om een band met elkaar te mogen ontwikkelen in artikel 1:247 lid 3 BW als verplichting aan de gezaghebbende ouder is geformuleerd. Het hof overweegt in dat kader terecht dat de Hoge Raad in genoemde uitspraak heeft beslist dat in gevallen waarin de gezaghebbende ouder niet aan zijn verplichting voldoet de band tussen het kind en de andere ouder te bevorderen, een passende maatregel kan inhouden een verbod om te verhuizen of een bevel om terug te verhuizen. Dat het hof in genoemde uitspraak van de Hoge Raad niet een onverkorte toepassing van de belangenafweging zoals in zaken tussen twee gezaghebbende ouders en hun kind(eren) in verhuiskwesties leest, getuigt niet van een onjuiste, dan wel onbegrijpelijke interpretatie van die uitspraak. Dit geldt temeer nu het hof in r.o. 5.5 overweegt dat toetsing van de verhuizing van de moeder en de minderjarige en het continueren van het verblijf in Portugal, niet enkel worden bepaald door de beslissing van de

moeder om te vertrekken zonder de vader te raadplegen en in te lichten. De omstandigheden daarna spelen volgens het hof ook een rol. Het hof overweegt voorts in r.o. 5.6 dat het hof juridische en feitelijke ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan sinds het vertrek van de moeder en de minderjarige bij de afweging moet betrekken, hetgeen het hof ook doet. Daarbij betreft het hof ook de omstandigheid dat de vader inmiddels mede is belast met het gezag over de minderjarige. Anders dan het geval was in de zaak die heeft geleid tot de uitspraak van 15 oktober 2021 heeft het hof dan ook niet miskend dat inmiddels sprake is van gezamenlijke gezag. Uit de door het hof gemaakte belangenafweging (in r.o. 5.7 en 5.8) volgt voorts dat het hof eveneens niet heeft miskend dat artikel 1:253a BW ten tijde van zijn beslissing een grondslag bood om de moeder te gelasten terug te verhuizen. Dit volgt uit de laatste alinea van r.o. 5.8, waarin het hof concludeert dat de moeder niet zal worden gedwongen om terug te keren naar Nederland. Een en ander brengt mee dat ook het tweede onderdeel faalt.

Onderdeel III klaagt dat in het licht van de eerste grief van de vader in hoger beroep onjuist, althans onbegrijpelijk is de overweging van het hof in r.o. 5.4 dat een ouder die alleen het gezag uitoefent in beginsel zonder toestemming van de andere ouder mag verhuizen. Het hof heeft daarmee miskend dat uit artikel 1:247 lid 3 BW en de uitspraak van de Hoge Raad van 15 oktober 2021 volgt dat de gezaghebbende ouder verplicht is de banden met de andere ouder te bevorderen. Daarnaast rust op de gezaghebbende ouder de in artikel 1:377b BW neergelegde informatie- en consultatieverplichting. Dit betreft een minimumverplichting die erop is gericht om de andere ouder bij het leven van het kind te betrekken. Met het kind naar het buitenland verhuizen strookt daarmee niet. De moeder heeft dan ook onrechtmatig gehandeld jegens de vader. Indien de andere ouder niet wordt geconsulteerd zonder dat daarvoor een rechtvaardigingsgrond bestaat (zoals in casu), ontbreekt de bevoegdheid om naar het buitenland te verhuizen en is een bevel tot terugverhuizing op zijn plaats.

De advocaat-generaal (A-G) stelt voorop dat in artikel 1:377b BW met 'ouder' is bedoeld diegene die de juridische vader of moeder van het kind is; biologisch ouderschap alleen is onvoldoende. De vader was ten tijde van de verhuizing van de moeder met de minderjarige geen juridisch ouder van de minderjarige, zodat artikel 1:377b BW op dat moment niet van toepassing was. Ten tijde van de uitspraak van het hof hadden partijen gezamenlijk gezag, zodat artikel 1:377b lid 1 BW op dat moment eveneens niet van toepassing was en het hof daaraan dus niet had hoeven te toetsen.

Ten overvloede merkt de A-G op dat de ouder die met het gezag is belast, op grond van artikel 1:377b lid 1 BW inderdaad verplicht is de niet met het gezag belaste ouder op de hoogte te stellen van gewichtige aangelegenheden met betrekking tot de persoon en het vermogen van het kind. Het informatie- en consultatierecht is als een minimumregeling (zie de term 'gewichtige aangelegenheden') in de wet opgenomen. Dit kan worden onderscheiden van het

medebeslissingsrecht, dat de niet (mede) met het gezag belaste ouder niet heeft. De beslissing blijft dus bij de gezaghebbende ouder. In het derde onderdeel wordt dan ook ten onrechte betoogd dat het door de gezaghebbende ouder niet voldoen aan de op hem, dan wel haar rustende informatie- en consultatieverplichting zou meebrengen dat de bevoegdheid om de verblijfplaats van het kind te bepalen (en dus te verhuizen) zou komen te ontbreken. Anders dan het onderdeel lijkt te betogen, volgt een en ander ook niet met zoveel woorden uit de uitspraak van de Hoge Raad van 15 oktober 2021. Daarin heeft de Hoge Raad aanknoping gezocht bij de in artikel 1:247 lid 3 neergelegde norm (die zowel van toepassing is bij gezamenlijk gezag, als bij eenhoofdig gezag), te weten dat de ouder met gezag verplicht is de banden van het kind met de andere ouder te bevorderen. Dit betreft een andere verplichting dan de informatie- en consultatieverplichting van artikel 1:377b lid 1 BW, die zich richt tot de ouder die alleen het gezag heeft. Tot slot merkt de A-G op dat ook als van een andere lezing van de uitspraak van de Hoge Raad van 15 oktober 2021 zou worden uitgegaan nog steeds heeft te gelden dat ingeval de informatie- en consultatieverplichting niet wordt nagekomen, door de rechter op vordering of verzoek bijvoorbeeld een dwangsom aan de nalatige ouder kan worden opgelegd. Dat een bepaalde maatregel, zoals mogelijk ook een bevel tot terugverhuizing, passend kán zijn, betekent nog niet dat zo'n maatregel dus moet worden opgelegd. Het hof heeft dit alles niet miskend, zodat ook het derde onderdeel faalt.

Onderdeel IV

Dit onderdeel klaagt dat hetgeen het hof in r.o. 5.5 heeft overwogen, te weten: 'Het vertrek van de moeder heeft de situatie op scherp gezet en de vader gedwongen met spoed via procedures de zaak geregeld te krijgen', onbegrijpelijk is en dat het hof daarbij ten onrechte is voorbijgaan aan essentiële stellingen van de vader. De situatie is volgens hem immers omgekeerd, nu hij op 22 maart 2021 het inleidend verzoekschrift heeft ingediend en de moeder toen nog in Nederland woonde. Zij is pas nadien, ondanks dat zij op de hoogte was van het verzoek van de vader, naar het buitenland vertrokken, zonder overleg met hem en derhalve in strijd met haar verplichtingen conform artikel 1:377b BW. Zij heeft daarmee onrechtmatig gehandeld jegens de vader. Aangenomen moet worden dat zij ten tijde van de mondelinge behandeling van 15 april 2021 bij de rechtbank nog niet in Portugal was en op dat moment dus alsnog aan haar verplichtingen jegens de vader kon voldoen, wat zij heeft nagelaten. Ten onrechte heeft het hof hieraan geen consequenties verbonden, in die zin dat haar zou worden bevolen terug te verhuizen naar Nederland, aldus het onderdeel.

Allereerst heeft te gelden dat de vader in cassatie niet is opgekomen tegen r.o. 3.3, waarin het hof de feiten vaststelt, waaronder de omstandigheid dat de moeder in maart 2021 met de minderjarige uit Nederland is vertrokken. Voor zover de vader dan ook bedoelt te klagen dat de moeder zich in april 2021 nog in Nederland bevond, kan de klacht niet slagen. Daarbij heeft

het hof de stellingen van de vader die zien op het tijdsplan van het vertrek van de moeder naar Portugal en de in dat kader volgens de vader onrechtmatige handelwijze van de moeder tegenover hem, weliswaar niet als zodanig benoemd in zijn motivering met betrekking tot het verzoek tot terugverhuizing, maar dat meegenomen in zijn beoordeling. Het hof heeft namelijk aan het begin van r.o. 5.5 overwogen dat de toetsing van de verhuizing van de moeder met de minderjarige en het continueren van het verblijf in Portugal, niet enkel bepaald wordt door de beslissing van de moeder om te vertrekken zonder de vader te raadplegen en in te lichten. De omstandigheden daarna spelen volgens het hof ook een rol, waarbij het hof de vader nageeft dat het onverwachte vertrek van de moeder geen recht heeft gedaan aan zijn belangen. Het hof overweegt vervolgens dat partijen al voor het vertrek van de moeder met elkaar in gesprek waren over de rol die de vader in het leven van de minderjarige zou spelen, dat hij omgang heeft gehad met de minderjarige, maar dat een en ander tussen partijen nog niet was uitgekristalliseerd. In het licht daarvan volgt uit de door de vader geciteerde zin in r.o. 5.5 dat het hof de handelwijze van de moeder afkeurt en ook deze omstandigheid betreft in de belangenafweging die het hof maakt, zoals het hof ook moest doen. Voor zover met het onderdeel wordt bedoeld dat het hof, in het geval de moeder zou zijn vertrokken nadat de vader zijn verzoekschrift had ingediend, daaraan de consequentie had moeten verbinden dat zij met de minderjarige moest terugverhuizen naar Nederland, gaat het onderdeel uit van een onjuiste rechtsopvatting. Het hof moest immers een belangenafweging maken, wat het hof ook heeft gedaan. Het onderdeel faalt.

Onderdeel V

In dit onderdeel wordt geklaagd dat onbegrijpelijk is dat het hof in r.o. 5.6 heeft overwogen dat de vader tot op heden in staat is geweest eens in de veertien dagen op en neer te reizen van Nederland naar Portugal en hiervoor de financiële middelen heeft en voldoende tijd kan vrijmaken. Het hof is daarbij volgens de vader ook voorbijgegaan aan zijn essentiële stellingen, nu hij bij herhaling heeft aangevoerd dat uitvoering van de zorgregeling een bovenmatige inspanning van hem vergt en een enorme wissel trekt op zijn privéleven, fysieke gesteldheid en financiën.

In het oordeel van het hof om het verzoek van de vader om de moeder te bevelen met de minderjarige terug te verhuizen naar Nederland af te wijzen, ligt besloten dat het hof de stellingen van de vader van onvoldoende gewicht acht om daaraan de gevolgtrekking te verbinden dat de moeder moet terugverhuizen. Dit oordeel, dat is verweven met waardering van feitelijke aard die in cassatie niet op juistheid kan worden getoetst, is niet onbegrijpelijk. Onder andere uit het proces-verbaal van de mondelinge behandeling bij het hof volgt immers dat de huidige zorgregeling reeds enige tijd wordt uitgevoerd. Ook uit de pleitnota van de vader volgt dat hij de financiële middelen en tijd heeft om de zorgregeling na te komen. In het

licht hiervan acht de A-G de constatering van het hof dat de vader tot op heden in staat is geweest om eens per veertien dagen naar Portugal te reizen en hiervoor de financiële middelen heeft en voldoende tijd kan vrijmaken, niet onbegrijpelijk en voldoende gemotiveerd. Deze klacht faalt.

Onderdeel VI

Voorts wordt in dit onderdeel betoogd dat onbegrijpelijk is dat het hof in r.o. 5.7 constateert dat het actuele welzijn van de minderjarige door de verhuizing naar Portugal niet is geschaad. Ook op dit punt is het hof volgens de vader voorbijgegaan aan essentiële stellingen van zijn kant, nu hij uitdrukkelijk heeft aangevoerd dat de omstandigheden in Portugal niet in het belang zijn van de minderjarige.

Ook het oordeel van het hof dat het actuele welzijn van de minderjarige door de verhuizing niet is geschaad, welk oordeel is verweven met waardering van feitelijke aard die in cassatie niet op juistheid kan worden getoetst, is niet onbegrijpelijk. Daarbij wijst de A-G wederom op het proces-verbaal van de mondelinge behandeling bij het hof, waaruit volgt dat zowel de vader als de moeder het hof desgevraagd laten weten dat het goed gaat met de minderjarige en het advies van de Raad voor de Kinderbescherming ter zitting om de hoofdverblijfplaats van de minderjarige bij de moeder in Portugal te houden. In het licht hiervan, alsmede de overige stukken, is het oordeel van het hof ook op dit punt niet onbegrijpelijk. Voor zover het onderdeel betoogt dat het hof op alle in de procesinleiding genoemde stellingen afzonderlijk had moeten ingaan, stelt het te hoge eisen aan de motiveringsplicht van het hof. Ook deze klacht kan niet slagen.

Onderdeel VII

Dit onderdeel klaagt dat onjuist, althans onbegrijpelijk is hetgeen het hof in r.o. 5.8 heeft overwogen. De omstandigheden die het hof daarin noemt zijn volgens de vader geen relevante omstandigheden aan de hand waarvan het verzoek tot het gelasten van een bevel tot terugverhuizing moest worden beoordeeld. De vader heeft de contactregeling via de rechter moeten afdwingen; de buitenechtelijke relatie tussen de ouders is voor de beoordeling van de zaak irrelevant en de afstand tussen de voormalig woonplaatsen van de ouders is van een totaal andere orde dan de afstand tussen de huidige woonplaatsen van de ouders. Onbegrijpelijk is volgens de vader ook de overweging van het hof dat 'de verschillende keuzes die de vader en de moeder hebben gemaakt' tot gevolg hebben dat de minderjarige ouders heeft die in twee verschillende landen wonen, daar het uitsluitend de keuze van de moeder is die die situatie heeft veroorzaakt. Althans is onbegrijpelijk dat het hof genoemde omstandigheden aan zijn beslissing ten grondslag legt, omdat deze, noch op zichzelf, noch in

onderling verband bezien redengevend kunnen zijn voor de door het hof getrokken conclusie dat de moeder niet zal worden gedwongen om terug te verhuizen, nog daargelaten dat zonder nadere redengeving (die ontbreekt), onduidelijk is wat het hof met deze omstandigheden heeft bedoeld.

Ook voor dit onderdeel geldt dat weging van feiten en belangen is voorbehouden aan de feitenrechter. De overweging van het hof dat 'de verschillende keuzes die de vader en de moeder hebben gemaakt, tot gevolg hebben dat de minderjarige ouders heeft die in twee verschillende landen wonen' acht de A-G niet onbegrijpelijk en voldoende gemotiveerd. Het hof heeft met 'de verschillende keuzes' van de ouders niet enkel bedoeld de keuze van de moeder om met de minderjarige naar Portugal te verhuizen, maar verwijst ook naar de buitenechtelijke relatie die partijen hadden, de omstandigheid dat zij in Nederland op grote afstand van elkaar woonden en nooit de bedoeling hebben gehad om in gezinsverband samen te leven en de omstandigheid dat de relatie reeds voor de geboorte van de minderjarige was verbroken. Ook deze klacht treft geen doel.

Onderdeel VIII

Dit onderdeel klaagt dat rechtens onjuist, dan wel onbegrijpelijk is dat het hof in r.o. 5.4 tot en met 5.8 het beroep van de vader op de *Recommendation on preventing and resolving disputes on child relocation* onbesproken heeft gelaten en niet in zijn oordeel heeft betrokken. Het hof is ten onrechte eraan voorbijgegaan dat het schenden van de notificatieplicht door de verhuizende ouder een factor van belang is bij de beoordeling in een verhuizenzaak. Uit de Recommendation, maar ook uit internationale verdragen volgt de plicht voor de rechter om zich zoveel mogelijk in te spannen om een omgangsregeling tot stand te brengen en daartoe alle in het gegeven geval gepaste maatregelen te treffen, aldus het onderdeel.

Ook deze klacht kan niet slagen. Allereerst is de Recommendation on preventing and resolving disputes on child relocation niet bindend, maar bevat aanbevelingen aan de lidstaten van de Raad van Europa en aan allen binnen die lidstaten die professioneel of als ouder of kind betrokken zijn bij een (voorgenomen) verhuizing. Het hof was dan ook niet verplicht deze aanbevelingen (ambtshalve of desgevraagd) toe te passen. De in de Recommendation aanbevolen aanpak voor de rechter in verhuizenzaken komt neer op een neutrale, casuïstische en kindgecentreerde benadering. Hiermee wordt gekozen voor flexibiliteit boven rechtszekerheid en voorspelbaarheid van rechterlijke uitspraken. Deze aanpak strookt met de maatstaf die de Hoge Raad heeft bepaald voor de rechterlijke besluitvorming in verhuizenzaken: maatwerk waarbij het belang van het kind leidend is. Zoals uit hetgeen hiervoor (meermaals) is overwogen, heeft het hof deze door de Hoge Raad bepaalde maatstaf op de juiste wijze toegepast door een belangenafweging te maken waarin de belangen van de minderjarige en

die van elk van de ouders zijn meegenomen. Daarbij is het hof in r.o. 5.5 overigens ook ingegaan op de omstandigheid dat het onverwachte vertrek van de moeder met de minderjarige geen recht heeft gedaan aan de belangen van de vader. Ten aanzien van de door de vader genoemde plicht voor de rechter om zich zoveel mogelijk in te spannen om een omgangsregeling tot stand te brengen en daartoe alle in het gegeven geval gepaste maatregelen te treffen, heeft te gelden dat reeds geruime tijd sprake is van een goed functionerende zorgregeling, die door beide ouders wordt uitgevoerd op een wijze die tegemoetkomt aan de belangen van de minderjarige. Van het door het hof nemen van gepaste maatregelen om een omgangsregeling tot stand te brengen, was dan ook geen sprake. Ook onderdeel VIII faalt derhalve.

Conclusie

De conclusie van de A-G strekt tot verwerping van het cassatieberoep.

Instantie: Parket bij de Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-03-2024

ECLI: ECLI:NL:PHR:2024:325

Zaaknummer: 23/03391

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Wet introductie gecombineerde geslachtsnaam. Overgangsrecht. Verzoek moeder niet-ontvankelijk.

Feiten en procesverloop

De ouders van het kind, geboren in 2016, hebben een affectieve relatie gehad. Zij oefenen gezamenlijk het gezag uit over hun kind, dat haar hoofdverblijfplaats heeft bij de moeder. Bij de geboorte van het kind – de vader deelde toen nog niet het gezag – hebben de ouders gekozen voor de geslachtsnaam van de vader. De moeder vraagt nu vervangende toestemming voor het toevoegen van haar geslachtsnaam. De Raad voor de Kinderbescherming acht wijziging van de geslachtsnaam enkel in het belang van het kind als de ouders het samen eens zijn over de gecombineerde geslachtsnaam.

Overwegingen en beoordeling

De rechtbank overweegt dat de keuzemogelijkheid van ouders voor de geslachtsnaam van hun kinderen met de inwerkingtreding van de Wet introductie gecombineerde geslachtsnaam (WIGG) per 1 januari 2024 is uitgebreid (art. 1:5 lid 2 BW). In het overgangsrecht is bepaald dat tot en met een jaar na de datum van inwerkingtreding van de WIGG, kinderen geboren op of na 1 januari 2016 alsnog de geslachtsnaam van beide ouders kunnen krijgen. Een van de voorwaarden daarvoor is dat daarover tussen de ouders overeenstemming bestaat (art. IIIB lid 1 onder a WIGG).

Uit de Kamerstukken blijkt dat deze nieuwe mogelijkheid een aanvulling is op de bestaande keuzemogelijkheden. Indien ouders geen keuze maken is de bestaande vangnetnorm van toepassing. Het alternatief voor een vangnetkeuze, namelijk het lot of een rechter laten beslissen, miskent de verantwoordelijkheid van beide ouders voor de naamskeuze voor het kind. De wetgever heeft er dan ook bewust van afgezien om een mogelijkheid te creëren om deze geschillen aan de rechter voor te leggen (zie ook HR 14 april 2006, ECLI:NL:HR:2006:AU9239, r.o. 3.5).

Nu de ouders geen overeenstemming hebben, ontbreekt de vereiste gemeenschappelijke verklaring. De rechtszekerheid en het belang van het kind vergen dat de wet bepaalt welke

geslachtsnaam het kind heeft (de vangnetnorm). Dat betekent dat het kind haar huidige geslachtsnaam behoudt.

Het verzoek van de moeder om vervangende toestemming te verlenen voor het wijzigen van de geslachtsnaam (art. 1:253a BW) slaagt niet.

Conclusie

De rechter verklaart de moeder niet-ontvankelijk in haar verzoek.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 12-04-2024

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2024:2030

Zaaknummer: C/08/310731 / FA RK 24-492

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Oplegging curatele. In dit geval gerechtvaardigd.

Feiten en procesverloop

In 2018 is bewind ingesteld over alle goederen van verzoekster. In maart 2023 is verzoekster onder curatele gesteld. Zij verzoekt het hof deze beschikking te vernietigen.

Overwegingen en beoordeling

Op basis van alle stukken en na eigen onderzoek concludeert het hof dat het oordeel van de rechtbank deelt dat is voldaan aan de vereisten van artikel 1:378 lid 1 BW. Daarmee is de ondercuratelestelling van verzoekster gerechtvaardigd.

Het hof voegt daaraantoe dat er al langere tijd ernstige zorgen bestaan over het welzijn van verzoekster. Gebleken is dat het dringend noodzakelijk is dat, naast de financiële belangen, ook de persoonlijke belangen van verzoekster worden behartigd. De maatregel van bewind is onvoldoende gebleken en niet langer passend. De psychische stoornis waar verzoekster mee kampt, het feit dat zij niet inziet dat hulpverlening noodzakelijk is (dan wel zich daaraan onttrekt) maken het nodig dat de belangen van verzoekster behartigd worden door de curator. Verzoekster kan vanwege haar geestelijke toestand haar belangen niet behoorlijk waarnemen en brengt haar veiligheid of die van anderen in gevaar. Het hof wijst daarom het verzoek af.

Conclusie

Het hof bekrachtigt de beschikking.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 03-04-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:1140

Zaaknummer: 200.328.596_01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Niet-uitgevoerd periodiek verrekenbeding. Valt de onderneming van de man onder het te verrekenen vermogen? Wat is de waarde van de onderneming?

Feiten en omstandigheden

Partijen zijn in 1997 op huwelijkse voorwaarden met elkaar gehuwd. In de huwelijkse voorwaarden wordt iedere gemeenschap van goederen uitgesloten en is een periodiek verrekenbeding opgenomen. Aan dit verrekenbeding is geen uitvoering gegeven. De man is in 2010 een eenmanszaak gestart. In 2013 heeft hij de waarde van de eenmanszaak van € 268.943 ingebracht in een bv. In 2021 is de echtscheiding tussen partijen uitgesproken.

In eerste aanleg vordert de man afwikkeling van de huwelijkse voorwaarden waarbij partijen op grond van het niet-uitgevoerde periodieke verrekenbeding niets van elkaar te vorderen hebben. De onderneming van de man behoort volgens hem niet tot het te verrekenen vermogen. De vrouw voert daarentegen aan dat de onderneming wel behoort tot het te verrekenen vermogen. Naar het oordeel van de rechtbank is gesteld noch gebleken dat bij de oprichting van de eenmanszaak overgespaard inkomen als bedoeld in artikel 1:141 lid 3 BW is ingebracht. Het opgebouwde eigen vermogen van de eenmanszaak behoorde daarom tot het privévermogen van de man. De waarde van de aandelen in de bv behoort daarmee niet tot het te verrekenen vermogen.

In hoger beroep voert de vrouw aan dat de gehele waarde van de onderneming van de man tot het te verrekenen vermogen behoort en dat zij derhalve aanspraak maakt op de helft van de onderneming. Volgens het hof behoren de in de eenmanszaak opgebouwde winsten tot het te verrekenen vermogen. Immers, onder het inkomensbegrip uit de huwelijkse voorwaarden valt ook het inkomen dat door partijen werd genoten als winst uit onderneming.

Grievens

De man heeft cassatie ingesteld. Het middel bevat twee onderdelen. Onderdeel I bevat vier subonderdelen:

I.1 Het oordeel van het hof getuigt van een onjuiste rechtsopvatting van artikel 1:141 lid 1 BW, voor zover het hof in die rechtsoverwegingen van oordeel is 'dat in het verleden overgespaarde inkomsten in het kader van een finaal verrekenbeding alsnog integraal kunnen worden gevorderd', meer concreet dat nu de man in 2013 € 268.943 zou hebben ingebracht in zijn vennootschap dit gehele bedrag op de peildatum tot het te verrekenen vermogen behoort. Bepalend is wat er op de peildatum aan overgespaard inkomen is.

I.2 Het hof heeft de artikelen 24 en 149 Rv geschonden omdat de vrouw niet heeft gesteld dat de waarde van de aandelen op de peildatum op € 268.943 moet worden gesteld.

I.3 Dit subonderdeel is gericht tegen de overweging van het hof dat de man de waarde van de aandelen niet heeft bestreden. Het subonderdeel stelt dat het hof met dit oordeel de devolutieve werking van het appel heeft geschonden, althans dat dit oordeel onbegrijpelijk althans onvoldoende gemotiveerd is, gelet op hetgeen de man ter betwisting heeft aangevoerd in eerste aanleg.

I.4 Het hof heeft het oordeel dat het de waarde van de aandelen van € 268.943 als een vordering in rekeningcourant van de man op de bv in de verrekening betreft, onvoldoende gemotiveerd.

p style="margin-left:47px">Onderdeel II bevat alleen een voortbouwklacht.

Beoordeling en motivering

Uitgangspunt is dat partijen aan het in de huwelijkse voorwaarden opgenomen periodieke verrekenbeding geen uitvoering hebben gegeven en dat daarom de huwelijkse voorwaarden moeten worden afgewikkeld volgens artikel 1:141 BW. De periodieke verrekenverplichting wordt omgezet in een finale verrekenverplichting op 14 april 2018 (art. 1:142 BW). De verrekenverplichting heeft betrekking op inkomsten of vermogen (art. 1:132 lid 1 BW). In deze zaak heeft het hof geoordeeld dat onder het inkomensbegrip uit de huwelijkse voorwaarden ook het inkomen valt dat door partijen werd genoten als winst uit onderneming. Indien een goed onder aanwending van te verrekenen vermogen is verkregen, wordt het verkregen goed tot het te verrekenen vermogen gerekend (art. 1:136 lid 1 BW). Artikel 1:136 lid 2 BW bevat het bewijsvermoeden dat een goed onder het te verrekenen vermogen valt in het geval tussen de echtgenoten een geschil bestaat omtrent de vraag of een goed tot het te verrekenen vermogen wordt gerekend en geen van beiden kan bewijzen dat het goed tot het niet te verrekenen vermogen wordt gerekend. Daarnaast staat in artikel 1:141 lid 3 BW het bewijsvermoeden dat indien bij het einde van het huwelijk niet aan de periodieke verrekenplicht is voldaan, het alsdan aanwezige vermogen wordt vermoed te zijn gevormd uit hetgeen verrekend had moeten worden, tenzij uit de eisen van redelijkheid en billijkheid in het licht van de aard en omvang van de verrekenplicht anders voortvloeit. De Hoge Raad heeft geoordeeld dat deze

bewijsvermoedens meebrengen dat de tot verrekening gerechtigde echtgenoot in beginsel kan volstaan met stellen en aannemelijk maken dat de andere echtgenoot op de peildatum bepaalde vermogensbestanddelen heeft. Het ligt dan op de weg van de andere echtgenoot om te stellen en zo nodig te bewijzen dat het op de peildatum aanwezige vermogen, of bepaalde bestanddelen daarvan, niet gevormd is uit hetgeen verrekend had moeten worden. Daartoe mag van die echtgenoot worden verwacht dat hij aanvoert hoe de vermogensbestanddelen in kwestie zijn gefinancierd of verkregen en dat hij zo nodig bescheiden overlegt die dit afdoende onderbouwen.

Verder heeft de Hoge Raad ten aanzien van de omvang van het te verrekenen vermogen bepaald dat de gewone regels voor stelplicht en bewijslast gelden. In dit verband is van belang dat ingevolge artikel 1:141 lid 3 BW jo. artikel 1:143 BW echtgenoten jegens elkaar verplicht zijn om tot beschrijving van het vermogen over te gaan. Ten aanzien van de waardering van vermogensbestanddelen na belegging van overgespaard inkomen heeft de Hoge Raad overwogen dat de wettelijke regeling inzake verrekenbedingen geen voorschriften bevat die bepalen op welke wijze moet worden vastgesteld in hoeverre sprake is van vermogensvermeerdering door belegging en herbelegging van overgespaard inkomen. De rechter dient het te verrekenen bedrag te 'begroten'. Dat brengt mee dat het de rechter vrijstaat een methode te hanteren die past bij de omstandigheden van het aan hem voorgelegde geval. In cassatie kan worden onderzocht of de keuze voor en de toepassing van een bepaalde methode in het licht van de omstandigheden van het geval begrijpelijk is.

Subonderdeel I.1

Het oordeel van het hof geeft geen blijk van een onjuiste rechtsopvatting ten aanzien van de wijze van verrekening en de te hanteren peildatum. Dat het bedrag dat het hof in de verrekening betreft gelijk is aan de waarde van de in 2013 ingebrachte eenmanszaak vloeit dus voort uit het partijdebat.

Subonderdeel I.2

Voor zover op basis van eerdere stellingen van de vrouw nog onvoldoende duidelijk was welke waarde in verband met de onderneming van de man volgens de vrouw in de verrekening zou moeten worden betrokken, heeft de vrouw in hoger beroep voldoende verduidelijkt dat zij zich op het standpunt stelt dat die waarde bij gebrek aan stukken waaruit iets anders blijkt op € 268.943 moet worden gesteld. Het hof heeft de man ook de gelegenheid gegeven op het door de vrouw ter verduidelijking van haar stellingen gestelde te reageren. Van een schending van de artikelen 24 of 149 Rv of van een verrassingsbeslissing is naar mijn mening geen sprake.

Subonderdeel I.3

Hoewel uit het proces-verbaal blijkt dat de man het een en ander heeft gesteld over de waarde van de holding, is niet onbegrijpelijk dat het hof heeft overwogen dat de man de waarde niet heeft bestreden respectievelijk weersproken. Van schending van de devolutieve werking is evenmin sprake. De stelplicht en bewijslast van de waarde van de onderneming rust weliswaar op de vrouw, maar daarbij rustte op de man de verplichting tot beschrijving van zijn vermogen, in dit geval van de onderneming (art. 1:141 lid 3 BW jo. art. 1:143 BW). Partijen hebben afgesproken dat de boekhouder van de man de onderneming zou waarderen. Hier heeft de man geen uitvoering aan gegeven.

Subonderdeel I.4

Gelet op de stellingen van de vrouw is het niet onbegrijpelijk dat het hof de gestelde waarde als een vordering in rekening-courant in de verrekening betreft.

Conclusie

De conclusie strekt tot verwerping van het cassatieberoep.

Instantie: Parket bij de Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-03-2024

ECLI: ECLI:NL:PHR:2024:327

Zaaknummer: 23/03760

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Aansprakelijkheid van de moeder/curator vanwege het achterlaten van haar zoon (de curandus) op Griekenland zonder toezicht en voldoende medicatie, die daar een kind ernstig heeft mishandeld. De klachten over de drager van de bewijslast en het principe van hoor en wederhoor slagen.

Feiten en omstandigheden

De zoon is in 2011 onder curatele gesteld wegens een geestelijke stoornis. Zijn moeder (hierna: moeder/curator) is benoemd tot curator. In 2013 zijn de zoon, de moeder/curator en andere familieleden op Kreta geweest. De zoon ging op eigen initiatief niet mee terug naar Nederland, maar bleef op Kreta om te werken in het animatieteam van een hotel. Daar heeft de zoon een kind (hierna: het slachtoffer) van toen 11 jaar zwaar mishandeld, waar het slachtoffer zeer ernstig en deels onherstelbaar letsel aan over heeft gehouden.

Volgens het slachtoffer en de moeder van het slachtoffer heeft de moeder/curator onrechtmatig jegens hen gehandeld en heeft zij haar zorgplicht geschonden door de zoon zonder toezicht en voldoende medicatie in Griekenland achter te laten. Zij zou daarom gehouden zijn om de door hen geleden en nog te lijden schade te vergoeden.

De rechtbank bepaalde dat de moeder/curator aansprakelijk is voor de schade die het slachtoffer en de moeder van het slachtoffer hebben geleden en nog zullen lijden als gevolg van de mishandeling, en heeft de moeder/curator veroordeeld tot schadevergoeding.

Het hof heeft het vonnis van de rechtbank vernietigd en past artikel 923 van het Grieks Burgerlijk Wetboek (GBW) toe, dat vereist dat een plicht bestaat om toezicht te houden, zowel binnen als buiten Nederland. De omvang van de zorgplicht van de moeder/curator wordt bepaald door het risico dat de curandus, gezien de aard van zijn stoornis, voor derden veroorzaakt en de bezwaarlijkheid van de eventueel door de curator te nemen voorzorgsmaatregelen. Beoordeeld moet worden of de moeder/curator voldoende toezicht heeft gehouden op de zoon, of dat de schade niet voorkomen had kunnen worden.

Volgens het hof was het risico op mishandeling van het slachtoffer niet voorzienbaar als de moeder/curator in Griekenland zou achterblijven. Geen van de stoornissen van de zoon brengen een verhoogd risico op gewelddadig gedrag mee. Ook had de zoon zich niet eerder aan gewelddadig gedrag schuldig gemaakt en ging hij onder andere zelfstandig naar school en op vakantie. Voldoende aannemelijk is gemaakt dat de moeder/curator de mishandeling feitelijk niet had kunnen voorkomen als zij in Griekenland zou zijn gebleven. Haar was onbekend dat haar zoon extreem gewelddadig kon zijn en een mes had aangeschaft dat hij bij zich droeg. Door afspraken te maken met medewerkers van het hotel op Kreta heeft zij voldoende gedaan om te voorzien in de zorg die de zoon nodig had. Het hof bepaalt daarom dat de moeder niet aansprakelijk is voor de schade die het slachtoffer en de moeder van het slachtoffer hebben geleden en nog zullen lijden als gevolg van de mishandeling omdat zij de zorg heeft betracht die in de concrete omstandigheden van het geval redelijkerwijs van haar kon worden verlangd.

Cassatiemiddelen

Een onderdeel van het middel klaagt dat het hof het slachtoffer en de moeder niet in de gelegenheid heeft gesteld om te reageren op de stelling van de moeder/curator dat uit de bijsluiters van de door de zoon gebruikte medicatie zou volgen dat het staken van het gebruik van de medicatie geen gewelddadig gedrag zou veroorzaken of beïnvloeden. Deze klacht slaagt, gezien het feit dat het beginsel van hoor en wederhoor, neergelegd in artikel 19 Rv en mede gewaarborgd in artikel 6 lid 1 EVRM, meebrengt dat het hof niet mocht uitgaan van de juistheid van de stellingen van de moeder/curator en de inhoud van de bijsluiters, zonder het slachtoffer en de moeder van het slachtoffer in de gelegenheid te stellen daarop te reageren. Opnieuw moet beoordeeld worden of de moeder/curator de zorg heeft betracht die in de concrete omstandigheden van het geval redelijkerwijs van haar kon worden verlangd en of het risico op mishandeling van het slachtoffer voorzienbaar was voor de moeder/curator als de zoon zonder haar toezicht in Griekenland zou achterblijven.

Een ander onderdeel van het middel klaagt dat het oordeel van het hof onbegrijpelijk is omdat ingevolge artikel 923 GBW de stelplicht en bewijslast van de stelling dat de mishandeling niet had kunnen worden voorkomen, op de moeder/curator rusten. Deze klacht slaagt omdat het hof er klaarblijkelijk van uit is gegaan dat het op grond van dit artikel aan het slachtoffer en de moeder van het slachtoffer was om te stellen en, zo nodig, te bewijzen dat de mishandeling had kunnen worden voorkomen.

De overige klachten die het middel aanvoert tegen het tussenarrest en het eindarrest kunnen niet tot cassatie leiden.

Conclusie

De Hoge Raad vernietigt het arrest en het beroep voor zover gericht tegen het arrest van het gerechtshof Den Haag en verwijst het geding naar het gerechtshof Amsterdam ter verdere behandeling en beslissing.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 12-04-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:587

Zaaknummer: 23/00476

Rechters: G. de Groot, C.E. du Perron, C.H. Sieburgh, S.J. Schaafsma en K. Teuben

Advocaten: N.C. van Steijn en L.V. van Gardingen

Wetsartikelen: 19 Rv

RECHTSPRAAK

Een onder bewind gestelde rechthebbende wil een GGZ-instelling aansprakelijk stellen voor de door haar geleden schade. De bewindvoerder heeft de instemming met een dergelijke procedure geweigerd. De rechthebbende heeft daarom een verzoek ingediend tot vervangende toestemming. De vraag is of het procederen over een schadevergoeding valt onder het beheer als bedoeld in artikel 1:438 lid 1 BW of moet worden gekwalificeerd als een beschikkingshandeling als bedoeld in het tweede lid van dit artikel. Het hof merkt het verzoek aan als een daad van beheer van de onder bewind gestelde goederen. Dit betekent dat het procederen over een schadevergoeding alleen toekomt aan de bewindvoerder. De rechthebbende heeft dan ook geen mogelijkheid om dit zelf aan de rechter voor te leggen.

Feiten en omstandigheden

De rechthebbende verbleef op een gesloten afdeling van een GGZ-instelling en verblijft na het stichten van brand aldaar in de penitentiaire inrichting. Ze is van mening dat de GGZ-instelling en de medewerkers voorafgaand aan de brandstichting nalatig zijn geweest en wil daarom de instelling aansprakelijk stellen voor de door haar geleden schade. De bewindvoerder heeft niet ingestemd met een dergelijke procedure omdat het opstarten van een gerechtelijke procedure onder het beheer over de onder bewind staande goederen zou vallen en geen daad van beschikken over die goederen zou zijn. In eerste aanleg heeft de kantonrechter de rechthebbende niet-ontvankelijk verklaard in haar verzoek om vervangende toestemming om een toevoeging aan te mogen vragen. De kantonrechter volgt de argumenten van de bewindvoerder.

De rechthebbende is tegen deze beslissing in hoger beroep gekomen. Volgens haar heeft de kantonrechter haar ten onrechte niet-ontvankelijk verklaard in haar verzoek om vervangende machtiging. Haar verzoek ziet immers op een beschikkingshandeling als bedoeld in artikel 1:438 lid 2 BW en niet op een beheershandeling als bedoeld in het eerste lid van dit artikel. De

rechthebbende verwijst daarbij naar de artikelen 1:441 en 1:443 BW waarin geregeld is dat de bewindvoerder handelingen kan verrichten of kan procederen met een machtiging van de kantonrechter, indien een rechthebbende de toestemming weigert. De rechthebbende meent dat deze mogelijkheid ook open moet staan voor een rechthebbende die zich geconfronteerd ziet met een weigerachtige bewindvoerder. Zou dit niet het geval zijn, dan zou er sprake zijn van een schending van artikel 17 Grondwet en de artikelen 6, 12 en 14 EVRM. Volgens de bewindvoerder gaat de vergelijking met de artikelen 1:441 en 1:443 BW niet op nu deze artikelen dienen ter bescherming van de bewindvoerder zelf.

Grieven

De rechthebbende verzoekt om vernietiging van de beschikking van de kantonrechter en om toewijzing van het verzoek tot vervangende toestemming.

Beoordeling en motivering

Het hof laat het oordeel van de kantonrechter in stand.

Artikel 1:438 BW regelt dat de rechthebbende ten aanzien van onder bewind gestelde goederen beheersonbevoegd is (lid 1) en beperkt beschikkingsbevoegd (lid 2). Voor zover het handelingen betreft in verband met de onder bewind gestelde goederen, vertegenwoordigt de bewindvoerder de rechthebbende in en buiten rechte. De rechthebbende mist hier procesbevoegdheid. In geval van verschil van mening tussen de rechthebbende en de bewindvoerder over het te voeren beheer (lid 1) kent de wet volgens de wetsgeschiedenis aan de rechthebbende niet de mogelijkheid toe om dit aan de rechter voor te leggen. Deze mogelijkheid (geschillenregeling) bestaat wel in het geval van verschil van mening aangaande de beschikking over de onder bewind staande goederen (lid 2). De rechthebbende kan zich dus alleen ingeval de bewindvoerder geen medewerking wil verlenen aan een beschikkingshandeling tot de rechter wenden met het verzoek hem te machtigen over een of meer onder bewind gestelde goederen te beschikken.

Volgens artikel 3:171 BW is het instellen van rechtsvorderingen en het indienen van verzoeken ter verkrijging van een rechterlijke uitspraak een beheershandeling. Het procederen over een schadevergoeding heeft betrekking op vermogensrechten als bedoeld in artikel 3:6 BW, zijnde goederen die onder bewind zijn gesteld en komt alleen aan de bewindvoerder toe. Het gaat in deze zaak immers om het beheer van die onder bewind gestelde goederen. Het hof is van oordeel dat het beroep van de rechthebbende op de artikelen 1:441 en 1:443 BW niet opgaat. Artikel 1:441 BW geeft een omschrijving van de taken en bevoegdheden van de bewindvoerder. Hier is onder meer beschreven voor welke rechtshandelingen de bewindvoerder de toestemming van de rechthebbende nodig heeft, of, bij uitblijven daarvan, een machtiging van

de kantonrechter. Artikel 1:443 BW regelt de situatie voordat de bewindvoerder in rechte optreedt en biedt mede met het oog op mogelijke aansprakelijkheid van de bewindvoerder de mogelijkheid dat de bewindvoerder die in rechte wil optreden zich kan doen machtigen door de rechthebbende of de kantonrechter. Het hof oordeelt dat de rechthebbende geen recht aan deze artikelen kan ontleen om vervangende toestemming te kunnen verzoeken bij de kantonrechter. Evenmin is er sprake van een ongerechtvaardigde inbreuk op het recht op toegang tot de rechter en van enige schending van de artikelen 6, 13 en 14 EVRM. Er is immers geen sprake van een schending van de vermogensrechtelijke bescherming van de rechthebbende via de wettelijke beschermingsmaatregel van een bewind en de daarbij behorende bevoegdheid van de bewindvoerder die de belangen van de rechthebbende ook in rechte zou kunnen behartigen. Het hof voegt hieraan toe dat de kantonrechter gedurende het bewind een toezichthoudende taak heeft.

Conclusie

Het hof bekrachtigt de beschikking van de kantonrechter.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 07-03-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:739

Zaaknummer: 200.329.747_01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek van een minderjarige die in verwachting is van haar eerste kind tot meerderjarigverklaring teneinde samen met de biologische vader het kind te kunnen gaan verzorgen en opvoeden. De kinderrechter acht het gezag van de moeder in het belang van moeder en kind en willigt het verzoek in.

Feiten en omstandigheden

De vrouw is minderjarig en in verwachting van haar eerste kind. Haar ouders hebben gezamenlijk het gezag over haar. De vrouw wil graag zelf, samen met de biologische vader met wie ze samenwoont, het kind gaan verzorgen en opvoeden.

De biologische vader heeft het kind erkend en is na de geboorte van het kind belast met het gezag. De ouders ontvangen vanuit hun netwerk en vanuit de hulpverlening ondersteuning. Ook blijft de GGZ bij de vader, die een zekere psychische kwetsbaarheid heeft, betrokken totdat het kind twee jaar oud is.

De vrouw heeft de rechtbank verzocht om haar meerderjarig te verklaren en heeft daarbij onder meer een door de biologische vader ondertekende referteverklaring bijgevoegd.

Verzoek

De vrouw verzoekt de kinderrechter om haar meerderjarig te verklaren.

Beoordeling en motivering

Op grond van artikel 1:253ha BW kan de minderjarige vrouw die haar kind wenst te verzorgen en op te voeden als degene die het gezag heeft, de rechtbank verzoeken haar meerderjarig te verklaren. Voorwaarde is dat ze minimaal 16 jaar oud is. Lid 3 regelt dat het verzoek ook voorafgaand aan de bevalling kan worden gedaan. De kinderrechter beslist echter niet eerder dan na de bevalling. Gelet op lid 4 wordt het verzoek alleen dan ingewilligd als de kinderrechter dit in het belang van moeder en kind wenselijk vindt. Lid 2 van artikel 1:253b BW bepaalt dat moeder die tijdens haar bevalling nog geen gezagsbevoegdheid had, het gezag van

rechtswege verkrijgt op het tijdstip waarop ze bevoegd wordt. Dit is alleen anders als op dat tijdstip een ander met het gezag is belast.

De kinderrechter is van oordeel dat het verzoek van de moeder om haar meerderjarig te verklaren in het belang is van haarzelf en van het kind. Er is voldoende vertrouwen dat de moeder, ondersteund door haar netwerk en de nodige hulpverlening, in staat zal zijn om de verantwoordelijkheid over het kind te gaan dragen dan wel keuzes te maken die in het belang van het kind zullen zijn. De moeder zal door de meerderjarigheidsverklaring van artikel 1:253b BW automatisch met het ouderlijk gezag over het kind worden belast.

De rechtbank voegt toe dat de vader nog niet belast is met het gezag. Gelet op artikel 1:251b lid 1 sub b BW oefenen de moeder en de persoon die een kind heeft erkend het gezag over hun kind gezamenlijk uit, tenzij de voorziening in het gezag over het kind is komen te ontbreken. Deze situatie doet zich hier voor omdat de moeder ten tijde van de erkenning van het kind door de vader nog minderjarig was en daarom onbevoegd was tot het gezag. Er was op dat moment dus niemand belast met het gezag over het kind. Mochten de ouders alsnog gezamenlijk met het gezag worden belast, dan kunnen ze zich tot de rechtbank wenden om het gezag op grond van artikel 1:252 BW alsnog in het gezagregister opgenomen te krijgen.

Conclusie

De rechtbank verklaart de minderjarige moeder meerderjarig en verklaart de beslissing uitvoerbaar bij voorraad.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 08-04-2024

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2024:2296

Zaaknummer: C/02/416149 / FA RK 23-5428

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het verzoek van de pleegouders tot adoptie wordt toegewezen onlangs dat dit ingaat tegen adviezen van de GI en de Raad. De vader stemt niet in met de adoptie, de moeder wel. Er wordt aan de vaders instemming voorbijgegaan omdat hij niet in gezinsverband heeft samengeleefd met de minderjarige. Toewijzing wijziging geslachtsnaam en toevoeging voornaam. Het is in belang van de minderjarige, met het oog op diens identiteit, dat de door de ouders gegeven voornamen behouden blijven.

Feiten en omstandigheden

De minderjarige is vlak na zijn geboorte in 2018 geplaatst bij de verzoekende pleegouders. De minderjarige is met toestemming van de moeder door de vader erkend. De gecertificeerde instelling (GI) is kort na de geboorte belast met de voorlopige voogdij. Het gezag van de moeder is bij beschikking van 22 oktober 2019 beëindigd. De pleegouders verzoeken primair de adoptie over de minderjarige uit te spreken met wijziging van zijn geslachtsnaam en tweede en derde voornamen. Subsidiair verzoeken zij de GI te ontslaan als voogdes over de minderjarige en hun te belasten met de voogdij met wijziging van zijn achternaam. Ter zitting hebben ze het primaire verzoek ten aanzien van de voornamen gewijzigd zodat (alleen) verzocht wordt de derde voornaam te wijzigen in een combinatie van de namen van de ouders van de pleegouders.

Standpunten pleegouders

De pleegouders/verzoekers voeren aan dat de minderjarige sinds een dag na zijn geboorte deel uitmaakt van hun gezin samen met een in 2011 geadopteerde dochter. Zij wensen dat ook hij in juridische zin familie wordt. Ze stellen dat aan de vereisten voor adoptie is voldaan en dat er aan het verzet van de vader voorbij kan worden gegaan. De ouders hebben nooit de intentie gehad de minderjarige te verzorgen en op te voeden (de moeder wenst geen contact en de vader vindt vier keer per jaar voldoende). De minderjarige ontwikkelt zich positief en is gehecht aan de pleegouders en zijn zus.

Ten aanzien van de voornaam achten de pleegouders een voldoende zwaarwichtig belang aanwezig om de voornamen van de minderjarige te wijzigen. De (toe te voegen) naam is een combinatie van de voornamen van hun beide ouders. Hiermee komt tot uitdrukking dat hij volledig geaccepteerd is in de familie.

Voor het subsidiair verzoek tot pleegoudervoogdij achten zij dit in het belang van de minderjarige omdat zij niet langer afhankelijk willen zijn van de GI voor beslissingen over de minderjarige. Verder is de door de GI gestelde voorwaarde van een stabiele bezoekenregeling met de vader niet haalbaar omdat hij onvoldoende meewerkt. Ze staan wel open voor rechtstreeks contact met de vader en vinden dat dit beter zal werken.

Standpunten GI en Raad

De GI vindt de adoptie niet in het belang van de minderjarige. De ouders hebben voor de geboorte van de minderjarige aangegeven hem ter adoptie af te willen staan maar zijn kort na de geboorte hierop teruggekomen. De ouders zijn niet in staat gebleken aan de voorwaarden voor een thuisplaatsing te voldoen. Na de gezagsbeëindiging van de moeder hebben de ouders ingestemd met de perspectiefplaatsing in het gezin van de pleegouders. De pleegouders hebben een hechte, emotionele band met de minderjarige en kunnen dit in hun rol als perspectiefbiedende pleegouders blijven bieden. Er kan niet worden vastgesteld of redelijkerwijs te voorzien is dat de minderjarige niets meer van zijn ouders te verwachten heeft waardoor niet is voldaan aan de vereisten voor adoptie. Er is inzet vanuit de GI nodig om te komen tot een (door de vader gewenste) stabiele bezoekenregeling. De statusvoorlichting van de minderjarige moet ook nog gemonitord worden. Het verzoek tot voornamswijziging getuigt er niet van dat de verzoekers het belang van contact tussen de minderjarige en de vader en moeder vooropstellen. Zij laten hun eigen wensen om een gezinseenheid te vormen prevaleren boven het belang dat de voornamen van de minderjarige geeft aan de verbinding met zijn biologische ouders. De GI vindt het te vroeg voor pleegoudervoogdij.

De Raad voor de Kinderbescherming (de raad) geeft aan dat de vader zich tegen het verzoek tot adoptie verzet. Aan dit verzet kan voorbij worden gegaan als het kind niet of nauwelijks in gezinsverband met deze ouder heeft samengeleefd. Daar is in dit geval sprake van. De raad vindt echter de adoptie te vroeg, omdat er in het komende jaar nog stappen door de GI moeten worden gezet ten aanzien van het contact tussen de minderjarige en de vader. De moeder heeft duidelijk aangegeven dat zij voor de minderjarige niets meer kan betekenen en de minderjarige heeft dus niets meer te verwachten van de moeder. De vader heeft echter aangegeven dat hij graag contact wil opbouwen met de minderjarige maar dat is nog niet tot stand gekomen. De raad adviseert om het komende jaar af te wachten of de overdracht naar een nieuwe GI gunstigere omstandigheden schept waardoor het contact weer met regelmaat

opgestart kan worden. De raad is van mening dat het hierna in het belang van de minderjarige kan zijn om de voogdij bij de pleegouders te beleggen. Echter, op dit moment acht de raad de adoptie te vroeg. De raad acht de wijziging van de voornamen en de geslachtsnaam daarom nu ook niet in het belang van de minderjarige. Op termijn kan het wel in zijn belang zijn om zich te kunnen identificeren met de verzoekers en zijn (pleeg)zus en dat hij middels adoptie dezelfde achternaam en dezelfde juridische band en status krijgt als zijn (pleeg)zus. Ten aanzien van de voornamen kan de raad zich vinden in het toevoegen van een extra voornaam aan de voornamen die hij van zijn biologische ouders heeft gekregen. De raad adviseert om de verzoeken af te wijzen.

Standpunt moeder

De moeder heeft aangegeven dat zij instemt met het verzoek tot adoptie. Zij heeft de minderjarige ter adoptie afgestaan, omdat zij niet voor hem kan zorgen. Zij heeft geen contact en kan contact op dit moment ook niet aangaan. Wel heeft zij sinds kort contact met de nieuwe jeugdbeschermer. Er is sprake geweest van huiselijk geweld door de vader en zij vindt de positie die de vader nu inneemt daarom moeilijk. De tweede voornaam is afgeleid van haar voornaam. Deze verwijzing vindt zij voor zijn identiteit van belang om te behouden. Zij is het er daarom niet mee eens om deze voornaam te wijzigen. De derde voornaam is een verwijzing naar de moeder van de vader. Zij heeft er geen problemen mee als deze naam wordt gewijzigd.

Beoordeling en motivering

De rechtbank haalt de voorwaarden voor adoptie ex artikel 1:227 en 1:228 BW aan en overweegt dat het verzoek ingevolge artikel 1:227 lid 3 BW slechts kan worden toegewezen, indien de adoptie in het kennelijk belang is van het kind en op het tijdstip van het verzoek tot adoptie vaststaat en voor de toekomst redelijkerwijs te voorzien is dat het kind niets meer van zijn ouder in de hoedanigheid van ouder te verwachten heeft, en aan de voorwaarde van artikel 1:228 lid 1 sub d BW is voldaan dat geen der ouders het verzoek tegenspreekt.

De moeder stemt in met het verzoek tot adoptie door de pleegouders. Hoewel de vader tijdens de mondelinge behandeling niet is verschenen, is door hem bij de raad en bij de GI kenbaar gemaakt dat hij niet instemt met deze adoptie. Op grond van artikel 1:228 lid 2 sub a BW kan aan de tegenspraak van een ouder worden voorbijgegaan indien het kind en de ouder niet of nauwelijks in gezinsverband hebben samengeleefd. De minderjarige is een dag na zijn geboorte geplaatst in het gezin van de pleegouders en heeft sindsdien daar verbleven. De minderjarige heeft nimmer in gezinsverband met de vader geleefd. Aan de tegenspraak van de vader kan voorbij worden gegaan.

Vervolgens dient te worden beoordeeld of op het tijdstip van het verzoek tot adoptie vaststaat

en voor de toekomst redelijkerwijs te voorzien is dat de minderjarige niets meer van zijn ouders in de hoedanigheid van ouder te verwachten heeft. De minderjarige is in eerste instantie door de vader en de moeder ter adoptie afgestaan. Door omstandigheden, namelijk dat hij vlak na zijn geboorte in het ziekenhuis is opgenomen, zijn de ouders weer betrokken geraakt. Vervolgens zijn zij teruggekomen op de beslissing om hem ter adoptie af te staan. Zij zijn echter daarna niet in staat gebleken om aan de voorwaarden voor thuisplaatsing te voldoen. De minderjarige heeft deze gehele periode bij de verzoekers verbleven en zijn plaatsing aldaar is vervolgens omgezet naar ‘perspectiefbiedend’. De moeder heeft al viereneenhalf jaar geen contact en heeft ook aangegeven dit contact niet aan te kunnen gaan. Over de moeder is derhalve duidelijk dat de minderjarige niets meer van haar in de hoedanigheid van ouder te verwachten heeft. De vader heeft tot mei 2022 enkele keren contact gehad. Daarna heeft er een lange periode geen contact plaatsgevonden. Uit de overgelegde stukken en de mondelinge behandeling is de rechtbank gebleken dat het voor de vader moeilijk is om voldoende bereikbaar te blijven en zich structureel in te blijven zetten voor dit contact. De vader heeft hier ondersteuning en stimulans voor nodig. Er heeft vervolgens eind januari 2024 weer een contact plaatsgevonden. De verzoekers hebben aangegeven dat de vader zou hebben gezegd maximaal vier keer per jaar contact te willen hebben. Los van de exacte frequentie gaat de rechtbank ervan uit dat het alleen zal gaan om enkele keren per jaar een bezoekmoment. Voor de beoordeling van het verzoek tot adoptie gaat het niet om de vraag of een kind met zijn biologische ouder in het geheel geen contact meer heeft. Het gaat er namelijk om of het kind nog kan verwachten dat de ouder invulling geeft aan het ouderschap, dat wil zeggen het dragen van verantwoordelijkheid jegens het kind in de vorm van opvoeding en verzorging. Gezien voormelde omstandigheden hoeft de minderjarige niet meer te verwachten dat zijn vader invulling geeft in deze hoedanigheid als ouder. De rechtbank concludeert derhalve dat de minderjarige niets meer van zijn ouders in de hoedanigheid van ouder te verwachten heeft.

Ten slotte dient te worden beoordeeld of de adoptie in het kennelijke belang van de minderjarige is. De minderjarige is in eerste instantie door zijn ouders ter adoptie afgestaan. Doordat de ouders door omstandigheden terug zijn gekomen op hun besluit en ten gevolge daarvan eerst bekeken is of de ouders zouden kunnen voldoen aan de voorwaarden voor terugplaatsing, worden verzoekers nu beschouwd als pleegouders in plaats van adoptiefouders. De minderjarige is inmiddels ruim vijf jaar oud. Zijn gehele leven zijn verzoekers zijn verzorgers en opvoeders. Verzoekers bieden hem al jaren wat hij nodig heeft. De minderjarige vormt samen met verzoekers en zijn (pleeg)zus een warm en hecht gezin. De (pleeg)zus is door verzoekers geadopteerd. Zij draagt ook hun geslachtsnaam. Het doet recht aan de feitelijke situatie en is in het belang van de minderjarige om hem ook in juridische zin volledig op te nemen in het gezin van verzoekers, zodat hij niet meer een uitzonderingspositie

daarin heeft.

Zowel de GI als de raad hebben verzocht het verzoek tot adoptie op dit moment af te wijzen vanwege de omstandigheid dat er nog geen stabiele contactregeling is tussen hem en de vader. Hoewel de rechtbank het belang van een contactregeling inziet, ziet de rechtbank hierin onvoldoende redenen om het verzoek tot adoptie af te wijzen. De GI draagt al ruim vijf jaar de voogdij. Tussen mei 2022 en januari 2024 heeft de vader geen contact gehad met de minderjarige. Er heeft eind januari 2024 weer een contactmoment plaatsgevonden met de vader. De vraag is of het belang van de minderjarige om ook in juridische zin een familie te vormen met verzoekers en zijn (pleeg)zus, nog langer 'on hold' moet worden gezet voor het (opbouwen van het) contact met de vader via de GI. De rechtbank acht dit niet in het belang van de minderjarige. Bovendien kan het contact met de vader ook plaatsvinden op het moment dat hij door de pleegouders is geadopteerd. Uit de overgelegde stukken en de mondelinge behandeling is gebleken dat de pleegouders het belang inzien van contact tussen hem en de vader (alsmede met de moeder) en dat zij zich daarvoor willen inzetten. Zij zijn tevens bereid informatie aan de ouders over de minderjarige te verstrekken. Zij hebben ook aangegeven zich in te zetten voor de statusvoorlichting van de minderjarige. De jeugdbeschermer heeft contact met de vader (en ook met de moeder). De beslissing van de rechtbank tot adoptie wordt na drie maanden onherroepelijk op het moment dat er niet tegen in hoger beroep wordt gegaan. Gedurende deze drie maanden draagt de GI nog de voogdij over de minderjarige. De rechtbank acht het in het belang van de minderjarige dat in deze drie maanden de GI met verzoekers en vader afspraken maakt over de overdracht van contactgegevens en een wijze bespreekt waarop de bezoeken momenten tussen vader en de minderjarige gepland kunnen worden. De moeder heeft aangegeven contact te hebben met de jeugdbeschermer. De rechtbank acht het in het belang van de minderjarige dat de GI in gesprek gaat met de moeder of en op welke zij informatie over hem of de contactgegevens met de pleegouders zou willen uitwisselen.

De rechtbank acht gezien het voormelde de adoptie van de minderjarige door de pleegouders kennelijk in zijn belang en het verzoek zal daarom door de rechtbank worden toegewezen.

Geslachtsnaamswijziging

Ingevolge artikel 1:5 lid 3 BW heeft het kind de geslachtsnaam van de vader, indien een kind door adoptie in familierechtelijke betrekking komt te staan tot beide adoptanten van verschillend geslacht, die met elkaar zijn gehuwd, tenzij de adoptanten ter gelegenheid van de adoptie gezamenlijk verklaren dat het kind de geslachtsnaam van de moeder zal hebben. Voor deze laatste mogelijkheid hebben verzoekers niet gekozen. Gezien het bepaalde in dit artikel kan een beslissing ten aanzien van de geslachtsnaam, zoals is verzocht, achterwege blijven.

Niettemin zal de rechtbank conform het verzoek verstaan dat hij de geslachtsnaam van de pleegouders zal hebben.

Voornaamswijziging

Op grond van artikel 1:4 lid 4 BW kan wijziging van de voornamen op verzoek van de wettelijke vertegenwoordigers worden gelast door de rechtbank. De vader en de moeder hebben de minderjarige de namen gegeven. Tijdens de mondelinge behandeling is gebleken dat de tweede naam verwijst naar de (eerste) naam van de moeder en dat de derde naam verwijst naar de naam van de moeder van de vader. De rechtbank acht het, met het oog op de identiteit van de minderjarige, in zijn belang dat hij deze voornamen behoudt, omdat deze namen een verbinding maken met zijn biologische afkomst. De rechtbank ziet geen bezwaar tegen de toevoeging van de door de pleegouders gekozen naam aan de namen van de minderjarige en gelast de verzochte toevoeging.

Gezien de toewijzing van de primaire verzoeken komt de rechtbank niet meer toe aan een beoordeling van de subsidiaire verzoeken.

Conclusie

De rechtbank spreekt uit de adoptie van de minderjarige, gelast de wijziging van de voornamen van de minderjarige, verstaat dat de verzoekers hebben verklaard dat de minderjarige hun geslachtsnaam zal dragen en gelast de nodige inschrijvingen in het register van de burgerlijke stand.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 28-03-2024

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2024:2187

Zaaknummer: C/02/410555 / FA RK 23/2740

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De minderjarige dochter van partijen wordt onder voogdij gesteld, omdat niet in het ouderlijk gezag is voorzien. De moeder is minderjarig waardoor het huwelijk tussen haar en de vader niet wordt erkend en zij onbevoegd is om het gezag uit te oefenen.

Feiten en omstandigheden

Partijen zijn gehuwd in Saoedi-Arabië, uit welk huwelijk een minderjarige dochter is geboren. De moeder is minderjarig en staat onder tijdelijke voogdij van de gecertificeerde instelling Nidos (hierna: de GI). De vader heeft het kind niet erkend.

Verzoek

De GI verzoekt te worden belast met de voogdij over de dochter van partijen.

Beoordeling en motivering

De rechtbank overweegt dat eerst dient te worden beoordeeld of het huwelijk van de ouders, die naar hun zeggen zijn gehuwd in Saoedi-Arabië, op grond van artikel 10:31 BW wordt erkend in Nederland. De beantwoording van die voorvraag is van belang, omdat een huwelijk dat naar Nederlands recht wordt erkend, met zich kan brengen dat reeds in het gezag is voorzien. Artikel 1:251 BW bepaalt namelijk dat gedurende het huwelijk de ouders gezamenlijk het gezag uitoefenen. De rechtbank overweegt vervolgens dat een buiten Nederland gesloten huwelijk wordt erkend wanneer het volgens het recht van de staat waar de huwelijksvoltrekking plaatsvond rechtsgeldig is of nadien rechtsgeldig is geworden (art. 10:31 lid 1 BW). Dat is echter niet het geval als een van de echtgenoten op het tijdstip van de sluiting van het huwelijk minderjarig was (zie art. 10:32 aanhef en onder c BW). Van die uitzondering is hier sprake, omdat de moeder op het moment van het sluiten van het huwelijk minderjarig was en dat nog steeds is. Nu aan het huwelijk erkenning wordt onthouden, heeft de biologische vader niet (van rechtswege) het gezag over het kind gekregen.

Doordat de moeder nog minderjarig is, is zij op grond van artikel 1:246 BW tevens onbevoegd om het gezag over het kind uit te oefenen. Nu de vader geen gezag over het kind heeft

gekregen, staat de dochter van partijen niet onder ouderlijk gezag. De rechtbank dient daarom op grond van artikel 1:295 BW een voogd over het kind te benoemen die indien nodig belangrijke beslissingen over haar kan nemen.

Conclusie

De rechtbank belast de GI met de voogdij over de minderjarige dochter van partijen.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 13-03-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2024:1111

Zaaknummer: 193654

Wetsartikelen: